

10. Ковальчук А.Т., Котляревський Я.В. Запобігання та протидія відмиванню коштів: ризик-орієнтований підхід у контексті міжнародного співробітництва. *Фінанси України*. 2016. № 10. С. 77–88.
11. Запобігання та протидія корупції: навч. посіб. / А.М. Михненко, О.В. Руснак, А.М. Мудров та ін.; за ред. А.М. Михненка; 4-е вид., перероб. і доп. К.: Акад. фін. управління, 2013. 666 с.
12. Розвиток національної системи фінансового моніторингу / Т.І. Єфименко, С.С. Гасанов, О.Є. Користін та ін. К.: Акад. фін. управління, 2013. 380 с.
13. Показники рівня корупції за сферами та інститутами. URL: <https://www.transparency.org>.

Васюк М. В.
Котляревский Я. В.
Засоба М. В.

Академия финансового управления

ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТИПОЛОГИЧЕСКИХ ИНСТРУМЕНТОВ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ОТМЫВАНИЯ СРЕДСТВ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ТЕРРОРИЗМУ В АНТИКОРРУПЦИОННОЙ ПОЛИТИКЕ ГОСУДАРСТВА

Резюме

Исследован вопрос составляющих антикоррупционной политики. Раскрыто значение типологических схем противодействия отмыванию доходов и финансированию терроризма как одних из важных рычагов предотвращения коррупции и формирования антикоррупционной политики. Выделены из типичных схем основные признаки, которые, в свою очередь, влияют на возможность осуществления отмывания средств через коррупционные схемы в сфере незаконного проведения безналичных операций, осуществления государственных закупок и тому подобное. Уделено внимание необходимости выполнения оценки уровня коррупции для выявления эффективности проводимых мероприятий.

Ключевые слова: коррупция, отмывание средств, антикоррупционная политика, типологические исследования, риски использования наличных, оценка уровня коррупции, типологические инструменты.

Vasiuk M. V.
Kotlyarevsky Ya. V.
Zasoba M. V.

Academy of Financial Management

FEATURES OF THE USE OF TYPOLOGICAL TOOLS FOR PREVENTION OF FUNDS AND FIGHTING OF TERRORISM IN STATE ANTI-CORRUPTION POLICY

Summary

The issue of the components of anticorruption policy is investigated. The importance of typological schemes for combating money laundering and terrorist financing as one of the important tools for the prevention of corruption and the formation of anticorruption policy is revealed. The main features are distinguished from the typical schemes, which in turn influence the possibility of money laundering through corruption schemes in the area of illegal conduct of non-cash transactions, the implementation of public procurement, etc. Attention was also paid to the need for an assessment of the level of corruption to identify the effectiveness of the measures.

Key words: corruption, money laundering, anti-corruption policy, typological research, cash use risks, corruption assessment, typological tools.

УДК 336.71:330.3

Завадська Д. В.
Одеський національний економічний університет

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ТА ОЦІНКА РОЗВИТКУ

Визначено складові елементи інноваційного розвитку. Сформовано систему показників оцінки інноваційного потенціалу. Проведено загальний аналіз рівня інноваційного потенціалу економіки регіонів України. Досліджено чинники віднесення регіонів до економічних кластерів. Запропоновано заходи щодо підвищення рівня інноваційного потенціалу економіки в розрізі регіонів.

Ключові слова: економіка регіонів, інноваційний розвиток, оцінка інноваційного потенціалу, кластеризація, підвищення рівня інноваційної активності.

Постановка проблеми. Головною закономірністю суспільного розвитку є інноваційне оновлення світової економіки, відмінною рисою якого є прискорення розвитку нематеріальної сфери господарської діяльності. Характер трансформацій-

них процесів є настільки радикальним, що можна говорити про зміну парадигми економічного розвитку, якій притаманна принципово нова система створення багатства (освіта, дослідження, інновації). Інтелектуальний капітал створює основну

вартість для акціонерів компаній, а інвестиції у НДДКР, патенти, ліцензії, наукові знання, кваліфікацію персоналу отримують ринкове оцінювання та визнання.

В інноваційній економіці ключовими стають організації, що виробляють та поширюють нові знання, пов'язані з дослідженнями, розробками й пошуком способів їхнього використання (комерціалізації) на практиці (університети, науково-дослідні інститути, лабораторії, науково-виробничі підрозділи компаній, малі інноваційні компанії тощо).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження за вищезазначеною проблемою наведено у працях іноземних авторів. Теоретичне та практичне визнання отримали наукові доробки у сфері інновацій та інноваційного розвитку економіки в наукових працях С. Винтера, П. Друкера, Ф. Малєбра, Г. Менша, Е. Тоффлера, Й. Шумпетера, Р. Фостера, Дж. Хикса [1–8] та ін.

Вирішення питань щодо оцінки інноваційного потенціалу, активності інноваційної діяльності як на рівні держави, так і на рівні окремих регіонів займалися провідні українські дослідники [9–12] та багато інших. Рекомендації у цій сфері мають вагомое значення: їхня реалізація дасть змогу розробляти комплекси заходів, спрямованих на формування постіндустріального суспільства в Україні, розроблення та впровадження досягнень науково-технічного прогресу, адаптованих до особливостей економіки регіонів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Нині в Україні відбуваються процеси переходу економіки до довгострокового стійкого зростання з орієнтацією на інноваційний шлях розвитку. Для вирішення цих завдань у рамках загальної економічної політики необхідне створення політичних і соціальних умов з урахуванням національних потреб економіки, наявних виробничих можливостей, накопиченого інноваційного капіталу та ресурсів.

Наявні наукові доробки мають теоретичне та прикладне значення, охоплюють актуальні аспекти інноваційного розвитку світової та національної економіки. Разом із тим залишаються питання, які потребують подальшого дослідження, зокрема проблеми визначення критеріїв інноваційного розвитку, оцінки інноваційного потенціалу з урахуванням диференціації економічного розвитку регіонів.

Мета статті полягає у визначенні сутності інноваційного розвитку, оцінці та розробленні рекомендацій щодо підвищення рівня інноваційного потенціалу економіки регіонів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стійкість економічної системи характеризується здатністю підтримувати певний вектор розвитку за будь-яких умов. Під сталим розвитком розуміють стан економічної системи, що характеризується позитивною динамікою основних показників економічної діяльності, зумовленою адаптивними здібностями до змін зовнішнього та внутрішнього середовища, гармонізацією інтересів усіх учасників соціально-економічних відносин. Наявність чинника інноваційності супроводжується інтенсивним типом розвитку економічної системи, здатної до створення сприятливих умов для генерації та реалізації інновацій.

Сьогодні економічною наукою сформовано значну кількість підходів до визначення інновацій, інноваційної діяльності, інноваційного потенціалу, інноваційної економіки та інноваційного розвитку.

Так, інноваційний розвиток являє собою «безперервний процес якісних змін у структурі виробництва або соціальної сфери в результаті створення, застосування та розповсюдження нових знань, машин, технологій, матеріалів, видів енергії, форм і методів організації та управління, підвищення рівня освіти і кваліфікації співробітників, які здійснюються для створення економічного ефекту виробництва, підвищення рівня життя населення» [13].

Інноваційний розвиток зумовлюється досягненнями економічного росту та розкривається через сутність інноваційної економіки. У загальному розумінні інноваційна економіка базується на потоці інновацій, постійних технологічних удосконаленнях, виробництві та експорті високотехнологічної продукції з високим рівнем доданої вартості, що становить не менше 15% загального обсягу виробництва.

В основі інноваційної економіки лежать наука, освіта, інноваційні галузі народного господарства, які забезпечують розроблення та впровадження інновацій в економіку [14; 15]. Зауважимо, що в інноваційній економіці під впливом прискорення науково-технічного прогресу трансформуються та принципово змінюються технологічна основа виробництва й споживання, основними складниками якої є інновації, інноваційна діяльність, інноваційний процес та інноваційний потенціал.

Під інноваціями розуміють упроваджені технічні, технологічні, організаційні, маркетингові, управлінські, соціальні та інші нововведення, в основі яких полягає використання новітніх досягнень науково-технічного прогресу та провідної практики в різних галузях суспільного виробництва.

Інноваційна діяльність, своєю чергою, пов'язана з упровадженням досягнень науково-технічного прогресу, спрямована на активне просування різних видів інновацій у виробничо-господарську діяльність.

Основою інноваційної діяльності є інноваційний процес, який являє собою систему управління інноваційним циклом від зародження ідеї до її практичної реалізації та перетворення у продукт споживання. У рамках комбінації можливостей, засобів, запасів, що можуть бути приведені в дію ідеями та винаходами виникає інноваційний потенціал. Він є поштовхом для розвитку економічної системи.

Інноваційний потенціал формують здібності економічної системи до генерації, трансферу та комерціалізації знань. Складовими компонентами є кадри, матеріально-технічне забезпечення, об'єкти інтелектуальної власності, наукова система. Інноваційний потенціал розглядається як міра здібності та готовності економічного суб'єкту здійснювати інноваційну діяльність. При цьому під здібністю розуміється наявність та збалансованість структури компонентів потенціалу, а під готовністю – достатність рівня розвитку потенціалу для формування інноваційно активної економіки [16–18].

Інноваційна активність економіки визначається формуванням ефективних регіональних структур управління інноваційним розвитком. Основу динамічного розвитку економіки становлять потенційні можливості територій та особливості дії факторів. Розуміння сутності інноваційного розвитку пояснює особливості інноваційної діяльності та надало можливість автору визначити показники оцінки інноваційного потенціалу економіки [19] (рис. 1).

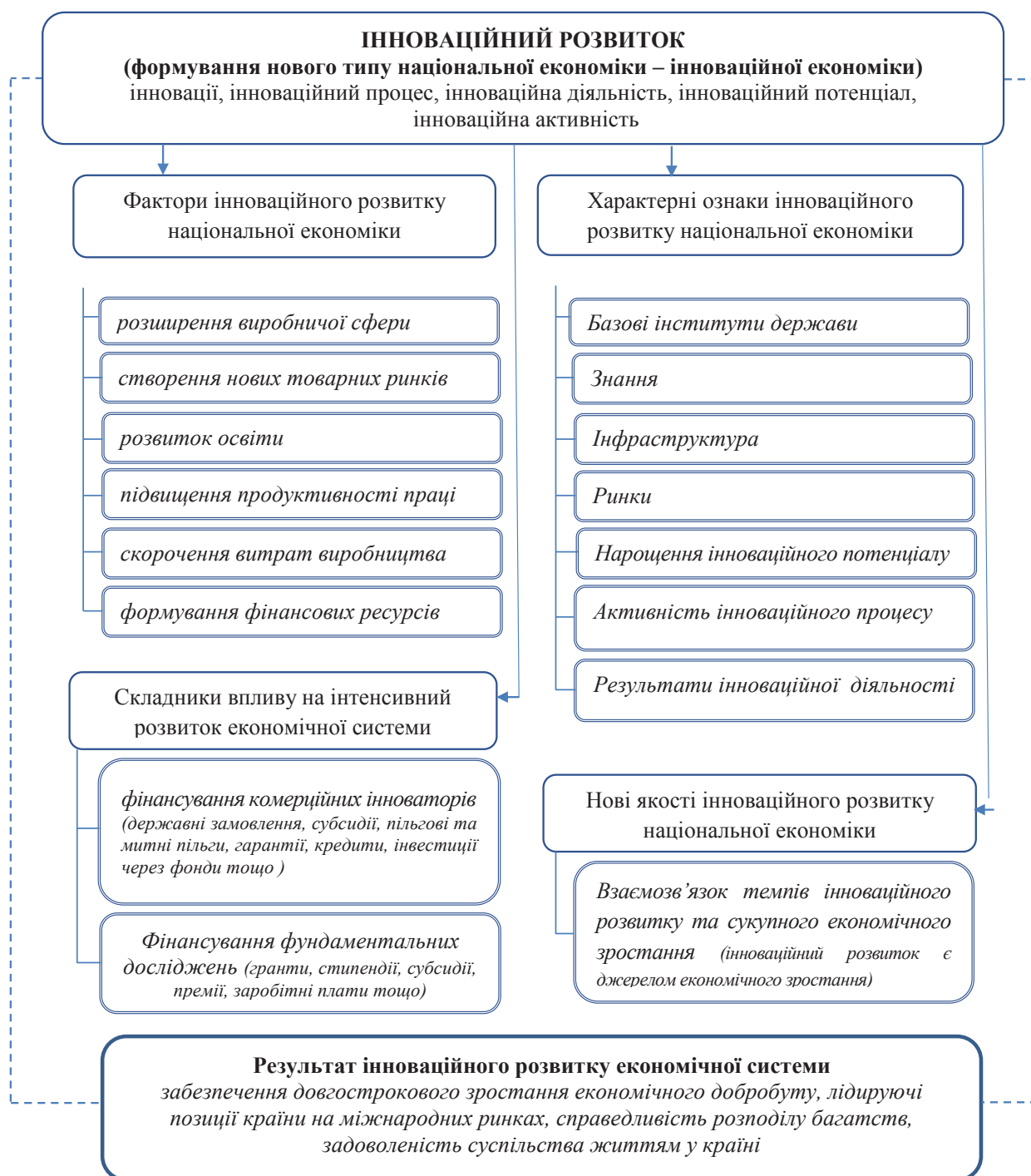

Рис. 1. Складові елементи категорії «інноваційний розвиток»

Джерело: розробка автора

Виходячи з даних, представлених на рисунку, становлення та розвиток інноваційної економіки сприяють підвищенню рівня конкурентоспроможності України, процесам конвергенції різних сфер суспільної діяльності, а дифузія інновацій, своєю чергою, неможлива без відповідного рівня професійної підготовки розробників та готовності економіки до трансформаційних процесів.

Дослідження рівня інноваційного потенціалу регіонів України в роботі проведено за критеріями, що характеризують:

– науково-технічний розвиток (фінансування науки державою, активність у сфері наукової роботи, кадровий складник, захищеність прав інтелектуальної власності, наукова активність суспільства);

– інноваційний розвиток (масштаби інновацій, готовність до інновацій, впровадження прогресивних технологічних процесів у промисловості, рівень інноваційності, ступінь фінансування інновацій державою);

– розвиток кадрового складника (рівень загальної та вищої освіти) (табл. 1).

Комплексну оцінку рівня розвитку інноваційного потенціалу в регіональному розрізі здійснено шляхом розрахунку інтегральних показників за кожним зі складників:

$$K_i \sum_{x=1}^n w_x z_{xi},$$

де w_x – коефіцієнт значущості стандартизованої x -ої компоненти інтегрального показника;

Інтегральний показник рівня інноваційного потенціалу регіонів України за 2015–2016 рр.

Показники Region	Науково-технічний складник		Інноваційний складник		Кадровий складник			
					Рівень загальної освіти		Рівень вищої освіти	
	станом на 31.12:							
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Вінницький	0,0329	0,0272	0,0339	0,0250	0,4755	0,5095	0,3444	0,5026
Волинський	0,0121	0,0106	0,0345	0,0126	0,7075	0,1614	0,0810	0,0726
Дніпропетровський	0,5621	0,6421	0,1177	0,6147	0,5922	0,6016	0,7833	0,7582
Донецький	0,1551	0,1390	0,0259	0,9220	0,2060	0,3439	0,6203	0,6051
Житомирський	0,0250	0,0172	0,0293	0,0173	0,5946	0,6873	0,1713	0,1657
Закарпатський	0,0256	0,0216	0,0037	0,0112	0,8011	0,1408	0,0031	0,0044
Запорізький	0,1684	0,2210	0,8676	0,6060	0,2060	0,3439	0,6203	0,6051
Івано-Франківський	0,0300	0,0287	0,0837	0,0125	0,0248	0,0192	0,1076	0,0770
Київський	0,2002	0,1623	0,0346	0,1033	0,6835	0,6808	0,0381	0,0354
Кіровоградський	0,0169	0,0136	0,0312	0,0317	0,1234	0,1508	0,0340	0,0400
Луганський	0,0182	0,0166	0,0060	0,0147	0,2738	0,8291	0,4919	0,4213
Львівський	0,4999	0,5298	0,3187	0,9868	0,9704	0,9670	0,7973	0,8052
Миколаївський	0,0719	0,0589	0,0373	0,0116	0,2799	0,2792	0,1855	0,1705
Одеський	0,4302	0,4699	0,0344	0,1871	0,4625	0,4604	0,5031	0,5137
Полтавський	0,0415	0,0377	0,9709	0,2332	0,2738	0,8291	0,4919	0,4213
Рівненський	0,0136	0,0048	0,0073	0,0041	0,9495	0,0766	0,2664	0,2931
Сумський	0,0519	0,0460	0,9947	0,7464	0,1143	0,5314	0,0959	0,1383
Тернопільський	0,0191	0,0120	0,2496	0,9438	0,8052	0,4247	0,3797	0,3184
Харківський	1,0000	1,0000	0,8703	0,8928	0,2408	0,7674	0,9652	0,9646
Херсонський	0,0432	0,0324	0,5104	0,0260	0,0490	0,0975	0,1381	0,1728
Хмельницький	0,0224	0,0114	0,0145	0,1076	0,7442	0,5531	0,3174	0,2359
Черкаський	0,0324	0,0348	0,0396	0,0332	0,2335	0,6622	0,1176	0,0942
Чернівецький	0,0261	0,0268	0,0159	0,1014	0,1360	0,0241	0,0204	0,0236
Чернігівський	0,0171	0,0098	0,4210	0,0192	0,1591	0,7901	0,0853	0,0794

Джерело: розроблено на основі [20]

z_{xi} – кількісна стандартизована оцінка x -ої компоненти інтегрального показника i -го регіону.

Апробацію запропонованої методики оцінки науково-технічного, інноваційного та кадрового розвитку регіонів автором проведено в динаміці за 2015–2016 рр., опираючись на дані Державного комітету статистики України. Для проведення чисельних досліджень використано комп'ютерний статистичний пакет STATISTICA і табличний процесор MS Excel.

Згідно з даними табл. 1, у Дніпропетровському, Донецькому, Житомирському, Закарпатському, Львівському, Миколаївському, Одеському, Сумському, Харківському, Чернівецькому регіонах не відбувалося змін рівня розвитку науково-технічного складника інноваційного потенціалу за 2015–2016 рр. У таких регіонах, як Волинський, Запорізький, Кіровоградський, Луганський, Полтавський та Черкаський, відбулося підвищення рівня науково-технічного складника (від 1 до 3 позицій у рангу).

За значенням узагальнюючого показника науково-технічної компоненти Вінницький, Івано-Франківський, Київський, Рівненський, Тернопільський, Херсонський, Хмельницький та Чернігівський регіони втратили від 1 до 3 позицій рангів по Україні.

У Донецькому, Львівському, Одеському, Тернопільському, Хмельницькому та Чернівецькому регіонах спостерігалось суттєве підвищення значень інтегрального показника інноваційної діяльності в 2016 р. (у середньому у 3,75 рази).

Стрімка тенденція до зниження рівня інноваційної діяльності наявна у Волинському, Івано-Франківському, Миколаївському, Полтавському, Сумському, Херсонському та Чернігівському регіонах (у середньому у 2,85 рази). За показником

розвитку інноваційної діяльності незмінна позиція рангів залишилася у Вінницькому та Житомирському регіонах (16-е та 18-е місця відповідно).

Аналіз динаміки зміни значень інтегральних показників загальної освіти за регіонами України показав, що показники мали тенденцію до погіршення в більшості регіонів, зокрема місця Закарпатського, Рівненського та Тернопільського регіонів у загальній сукупності рангів змінилися з 10-ї до 18-ї позицій. Таку тенденцію можна пояснити високим рівнем корелювання показників загальної освіти з демографічною ситуацією в Україні: зниження рівня народжуваності, погіршення життєвого рівня населення, умови соціально-економічної та політичної нестабільності країни негативно впливають на інтегральні показники загальної освіти в Україні. Проте інтегральні показники Дніпропетровського, Житомирського, Запорізького, Київського, Полтавського, Сумського, Харківського, Херсонського, Черкаського та Чернігівського регіонів на кінець досліджуваного періоду зросли (в середньому з 0,28 до 0,59), що свідчить про розвиток загальної освіти в областях відповідно до реалізації соціально спрямованого напрямку модернізації економіки України.

Щодо аналізу динаміки інтегральних показників розвитку вищої освіти за регіонами України, то можна констатувати позитивну динаміку у Вінницькому, Кіровоградському, Рівненському, Сумському, Херсонському та Чернігівському регіонах. Регіонами-лідерами на протязі 2015–2016 рр. визначено Харківський (1-й ранг), Львівський (2-й ранг) та Дніпропетровський (3-й ранг) регіони. Незмінною у досліджуваному періоді є позиція Волинського, Закарпатського, Запорізького, Одеського та Чернівецького регіонів.

Зниження рангів на одну-дві позиції інтегрального показника вищої освіти відбулося у Житомирському, Івано-Франківському, Київському, Миколаївському, Тернопільському, Хмельницькому та Черкаському регіонах. Негативна тенденція пояснюється: підвищенням вимог до якості вищої освіти в Україні; закриттям значної кількості вищих навчальних закладів та професійно-технічних училищ, які є нерентабельними й не відповідають критеріям якості та вимогам ринку освітніх послуг; недостатнім рівнем фінансування з державного бюджету.

Наступним етапом нашого дослідження є класифікація регіонів за рівнями науково-технічного, інноваційного та кадрового розвитку на базі агломеративного ієрархічного алгоритму. Якісний склад отриманих кластерів наведено в табл. 2.

Таблиця 2
Структура сукупності регіонів України за класами відповідно до рівня науково-технічного, інноваційного та освітнього розвитку регіонів України

Region	Період, рр.	За станом на 31.12:	
		2015	2016
Вінницький		1	2
Волинський		1	2
Дніпропетровський		2	1
Донецький		1	3
Житомирський		1	2
Закарпатський		1	2
Запорізький		3	3
Івано-Франківський		1	2
Київський		1	2
Кіровоградський		1	2
Луганський		1	2
Львівський		2	1
Миколаївський		1	2
Одеський		2	2
Полтавський		3	2
Рівненський		1	2
Сумський		3	3
Тернопільський		1	3
Харківський		2	1
Херсонський		3	2
Хмельницький		1	2
Черкаський		1	2
Чернівецький		1	2
Чернігівський		1	2

Джерело: розроблено автором

Згідно з результатами дослідження, регіони, що близько знаходяться на географічній карті, настільки відрізняються науково-технічним, інноваційним та освітніми рівнями розвитку, що не можуть бути віднесені до одного економічного кластера, а формування кластерів інноваційної, наукової діяльності та кадрового складника переважно пов'язане зі спеціалізацією за конкретними напрямками діяльності.

Отримані значення інтегральних показників науково-технічного та інноваційного рівнів розвитку регіонів України дали змогу виділити потужні та найбільш перспективні регіони-лідери (Харківський, Донецький, Дніпропетровський, Запорізький та Львівський). Також до перспективних віднесемо Одеський та Терно-

пільський регіони, які в 2016 р. відзначилися стрімким поліпшенням інтегрального показника інноваційного розвитку (0,03–0,24 та 0,18–0,94 у 2015 та 2016 рр. відповідно).

Зазначимо, що ефективність результатів функціонування кластерів залежить від збалансованості процесів фінансування навчальних закладів та спрямованості регіонів на окремі види діяльності.

Висновки. Отримані результати дають змогу сформулювати висновки:

1. Інноваційність економіки визначається переходом до інтенсивного типу розширеного виробництва, в основі якого закладено науково-технічний прогрес та інноваційну діяльність як фактори забезпечення конкурентних переваг економічної системи.

2. Сутність інновацій визначається цілями задоволення суспільних потреб, з одного боку, та засобів отримання економічного ефекту – з іншого.

3. Критеріями інноваційної економіки є: нові знання, нестандартні розробки, ідеї, винаходи, відкриття; ефективна система мотивації (державна підтримка, стимулювання створення інноваційних підприємств, продуктів, технологій); інноваційна та фінансово-кредитна інфраструктура (активізація інноваційної діяльності, реалізація досягнень науково-технічного прогресу); система підготовки, професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів.

4. Інноваційний потенціал поєднує можливість та готовність суб'єкта до здійснення інноваційної діяльності. Можливість дає змогу використовувати накопичені ресурси, а готовність визначається факторами (умовами, причинами, параметрами, показниками) зовнішнього середовища, що дають змогу реалізувати інноваційний потенціал.

5. Невід'ємним складником формування та розвитку інноваційного потенціалу регіону є його оцінка за ключовими показниками інноваційної діяльності, спрямованими на визначення рівня інноваційної активності економіки регіону.

6. Відповідно до результатів аналізу загального рівня інноваційного потенціалу у розрізі трьох складників (науково-технічного, інноваційного та освітнього), у регіонах наявні диспропорції економічного розвитку. Це спричинено гальмуванням територіальної дифузії ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових) і нововведень, як технологічних, так і інституційних, що означає ослаблену дію інтенсивних (інноваційних) чинників економічного зростання і посилення екстенсивних.

7. Проведене дослідження дає змогу в подальшому: сформувати територіальні зони, що поєднують науковий, виробничий та кадровий потенціали підприємств із визначеною спеціалізацією за напрямками інноваційної діяльності; відокремити групи регіонів, що потребують більшої уваги з боку державної влади для підвищення їх освітнього рівня. При цьому розвиток вищої освіти має стати інструментом партнерської взаємодії державних органів управління з органами місцевого самоврядування, представниками роботодавців та найманих працівників та іншими громадськими об'єднаннями.

8. Підвищення рівня інноваційного потенціалу потребує взаємодії його складників, визначення просторової концентрації інноваційно активних підприємств, наявності інвестицій для забезпечення розвитку регіональних високотехнологічних виробництв та реалізації інноваційних проектів.

Список використаних джерел:

1. Winter S. Schumpeterian Competition in Alternative Technological Regimes. *Journal of Economic Behaviour and Organization*. 1984. № 5. P. 287–320.
2. Друкер П. Посткапиталистическое общество. Новая постиндустриальная волна на Западе. М.: Academia, 1999. 412 с.
3. Malerba F., Orsenigo L. Schumpeterian Patterns of Innovation. *Cambridge Journal of Economics*. 1995. Vol. 19(1). P. 47–65.
4. Mensch G. Stalemate in Technology: Innovation Overcame the Depression. Cambridge (Mass.): s. n., 1979. 247 p.
5. Тоффлер Е. Третья хвиля; пер. А. Євса; за ред. В. Шовкуна. К.: Весвіт, 2000. 480 с.
6. Шумпетер Й. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры). М.: Прогресс, 1982. 431 с.
7. Фостер Р. Обновление производства: атакующие выигрывают; общ. ред. и вступ. ст. В.Н. Данилова-Данильяна; пер. с англ. В.А. Спичкина, М.З. Штернгарца. М.: Прогресс, 1987. 272 с.
8. Хикс Дж. Теория экономической истории; пер. с англ.; общ. ред. и вступ. ст. Р.М. Нуреева. М.: Вопросы экономики, 2003. 224 с.
9. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та вирішення. *Економіст*. 2005. № 6. С. 28–33.
10. Павленко І. Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України: монографія. К.: КНЕУ, 2007. 248 с.
11. Туган-Барановський М. Основи політичної економії. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 628 с.
12. Шевлюга О. Дослідження впливу технологій інновацій на ринок технологій і розвиток підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. Т. 1. № 4. С. 38–44.
13. Структурні трансформації в економіці України: динаміка, суперечності та вплив на інноваційний розвиток: наукова доповідь / Л.В. Шинкарук, І.А. Бевз, І.В. Барановська та ін.; за ред. Л.В. Шинкарук; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». К., 2015. 304 с.
14. Краус Н. Економічна парадигма інноваційного розвитку: біфуркаційний аспект. Інституціональні перетворення в суспільстві: світовий досвід і українська реальність: тези доп. учасників ІХ міжнар. наук.-практ. конф. (Мелітополь, 19–21 вересня 2014 р.). Мелітополь : Мелітопол. ін-т держ. та муніципального упр. Класичного приватного ун-ту, 2014. С. 23–26.
15. Гернего Ю. Инновационный потенциал экономики Украины. *ТРАЕКТОРИИ НАУКИ*. 2016. № 2(7). URL: [//www.pathofscience.org](http://www.pathofscience.org).
16. Козьмук Н. Трансформаційні процеси та виклики для національної економіки України. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2017. Т. 22. Вип. 6(59). С. 49–54.
17. Круглов В., Пауков С. Инновационный рост: угрозы и вызовы. *Концепт*. 2016. Т. 49. С. 28–32. URL: <http://e-koncept.ru/2016/76630.htm>.
18. Краус Н., Краус К. Організаційно-економічний механізм інноваційного потенціалу малих підприємств в національній економіці. *Gospodarka rynkowa w warunkach kryzysu: monografia; Instytut Nauk Ekonomicznych. Płocku: Wydawnictwo Państwowej wyższej szkoły zawodowej w łocku*, 2012. S. 207–212.
19. Макаренко М. Оценка инновационного потенциала как инструмент управления инновационным развитием региона. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 3. Т. 1. URL: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>.
20. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Завадская Д. В.

Одесский национальный экономический университет

**ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ:
ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ И ОЦЕНКА РАЗВИТИЯ**

Резюме

Определены составные элементы инновационного развития. Сформирована система показателей оценки инновационного потенциала. Проведен общий анализ уровня инновационного потенциала экономики регионов Украины. Исследованы факторы развития регионов по экономическим кластерам. Предложены мероприятия для повышения уровня инновационного потенциала экономики в регионах.

Ключевые слова: экономика регионов, инновационное развитие, оценка инновационного потенциала, кластеризация, повышение уровня инновационной активности.

Zavadaska D. V.

Odessa National Economic University

**INNOVATIVE POTENTIAL OF UKRAINES REGIONS:
THEORETICAL ASPECTS AND DEVELOPMENT ASSESSMENT**

Summary

In this article the components of the innovative economy development are defined. A system of the indicators for the innovative potential assessment has been formed. A general analysis of the rate of innovative potential of the region's economy in Ukraine is conducted. The factors of the regions attribution to the economic clusters are investigated. The measures to increase the rate of innovative potential of the region's economy have been proposed.

Key words: region's economy, innovative development of economy, innovative potential assessment, cluster generation, measures to increase the rate of innovative activity.